

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η απάντηση στο ερώτημα απαιτεί τη σύνθεση των στοιχείων των ιστορικών πηγών και της ιστορικής αφήγησης.

α. Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αναδείξουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου εστιάζοντας στα εξής σημεία της ιστορικής πηγής:

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

- αδυναμία προσδιορισμού του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου
- απουσία φιλοδοξίας να ακολουθήσει το πρότυπο των ολοκληρωτικών καθεστώτων εκείνης της περιόδου
- προσωπική δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά με τη στήριξη του βασιλιά

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο Δ΄, 4. Η Ελλάδα στην κρίσιμη δεκαετία 1930-1940, Η πολιτική αστάθεια και η εγκαθίδρυση της δικτατορίας] μπορεί να αξιοποιηθεί η εξής αναφορά:

«[...] Ο Ιωάννης Μεταξάς θα καταλύσει τους δημοκρατικούς θεσμούς και θα κυβερνήσει έκτοτε, ως δικτάτορας, εγκαθιδρύοντας με τη συνέργεια του βασιλιά το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου 1936 [...]».

Οι μαθητές/-τριες μπορούν, επίσης, να σχολιάσουν ότι η ελληνική κοινή γνώμη, εμποτισμένη στην πλειονότητά της από αρχές φιλελεύθερες, υπήρξε αντίθετη στην ιδεολογία του αυταρχικού καθεστώτος.

β. Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αναλύσουν τους λόγους που οδήγησαν στην επικράτηση του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου εστιάζοντας στα εξής σημεία της ιστορικής πηγής:

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

- περιφρόνηση του Ιωάννη Μεταξά προς τον πολιτικό κόσμο
- εκμετάλλευση από τον Ιωάννη Μεταξά της ανικανότητας των πολιτικών να υπερβούν τις διαφορές τους
- σοβαρές εργατικές ταραχές
- υποστήριξη του βασιλιά προς το νέο καθεστώς
- γενικότερη τάση στα τέλη της δεκαετίας του 1930 προς βασιλικές δικτατορίες στα Βαλκάνια

- ασταθή κοινοβουλευτικά καθεστώτα ανίκανα να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση της περιόδου

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο Δ', 4. Η Ελλάδα στην κρίσιμη δεκαετία 1930-1940, Η πολιτική αστάθεια και η εγκαθίδρυση της δικτατορίας] μπορούν να αξιοποιηθούν οι εξής αναφορές:

- αδυναμία συνεργασίας των δύο μεγάλων κομμάτων της εποχής (Λαϊκού και Φιλελευθέρων) που οδήγησε στην κρίση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος
- επικράτηση παρόμοιας υφής αυταρχικών καθεστώτων στο μεγαλύτερο τμήμα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και η ισχύτητα εσωτερικών και εξωτερικών μέσων μιας ενδεχόμενης αντίδρασης
- θάνατος των σημαντικότερων πολιτικών ηγετών της περιόδου μεταξύ των δύο πολέμων (Βενιζέλου, Τσαλδάρη, Παπαναστασίου, Μιχαλακόπουλου)